

ANY 2016/17
Josep Maria
PLANES

Julian Planes

El periodista Josep Maria Planes narra en el següent article la quarta etapa de la Volta Catalunya del 1936, amb final a Manresa. En total, 246 km entre Figueres i la capital del Bages sota la pluja i enmig del fang, narrats amb la prosa inigualable de Planes. Tria de **Pep Corral Vilella**

El llegat

LA RESURRECCIÓ DE CAÑARDO

LA PUBLICITAT, 17 DE JUNY DEL 1936

Manresa, 17, 1'30 matinada (per telèfon).

Vàrem parlar de la duresa de l'etapa Girona-Figueres. Doncs bé; comparada amb la d'ahir, aquella etapa resulta una mena de vals vienès. El que a l'Empordà fou pluja, a la comarca d'Olot es va convertir en un temporal desfet. En certs moments la cortina d'aigua era tan espessa que no permetia la visibilitat més enllà dels vint metres. La carretera era un fangar sobre el qual els cotxes evolucionaven amb tota mena de precaucions. I ara, imagineu-vos què deuria passar als corredors; una simple xifra serà més eloqüent que totes les paraules: dels ciclistes que prengueren la sortida, n'hi hagué 36 que no arribaren a la meta.

Fóra poc indicat fer una ressenya de tipus realista d'aquesta extraordinària batalla, perquè encara que no volguéssim la cosa agafaria un aire de melodrama. Caigudes, desmaïes, abandonaments... Aquesta cursa dantesca va posar fi a la regularitat i disciplina dels belgues, els quals no es veieren en cor de superar les enormes dificultats de l'etapa. Tot l'esperit d'equip que assenyàvem ahir se n'ha anat en orris davant la duresa de l'etapa, la qual marca l'esfondrada dels estrangers -exceptuant Bonduel- i assenyala la resurrecció de Cañardo.

El nostre campió, que dimarts, entre oli i oliva del vermut amb què ens obssequiaren a Figueres ens deia que no sabia què li passava, però que no «marxava bé», ahir es va sentir de sobte rejuenit, i a la baixada de Santigosa es va llançar costes avall com un esperitat, indiferent a la pluja, al fang i al perill de les patinades, i va marxar sol des de Ripoll a Vic, amb un tren de mil dimonis; mentre els seus rivals perdien la moral i l'amor propi, Cañardo recobrava totes les seves energies, i així el veiérem arribar a la meta amb deu minuts d'avanatge sobre el seu seguidor immediat.

Fou una gesta que té un punt de grandesa que depassa el quadre de les performances esportives. Cañardo féu el miracle de convertir en realitat les il·lusions i els entusiasmes de tota aquesta multitud que, de cap a cap de Catalunya, crida el seu nom com si arborés una bandera.

La jornada d'ahir, però, tingué encara un altre heroi: Izquierdo. Des de bon començament aquest jove corredor va iniciar l'escapada. Això passava quan l'aigua queia a bots i a barrals. Tots els ciclistes, més que per fugir, estaven preocupats per mantenir l'equilibri sobre la carretera enfangada.

A Castellfollit de la Roca, Izquierdo havia aconseguit vint-i-cinc minuts d'avanatge sobre els seus seguidors. La gent se'n feia creus.

El ciclista Marià Cañardo, en una imatge de l'època

De cap a cap de la caravana va córrer la fribança característica d'aquestes grans emocions que donen un nervi especial a aquestes etapes que els crítics esportius qualifiquen d'històriques.

A Olot, Izquierdo havia augmentat l'avanatge fins a vint-i-cinc minuts, i mentrestant, la T.S.F., que segueix minut per minut les incidències de la cursa, anava llançant pels aires la notícia de la gran proesa.

En les poblacions els altaveus dels bars, en els colls i en tots els llocs estratègics de la ruta, els aparells de ràdio dels cotxes anunciaven la prodigiosa escapada d'Izquierdo. Avançant-se, podríem dir, gairebé als esdeveniments, la veu de la ràdio lligava amb la tensió vibrant d'aquella basta multitud, la gesta d'aquest atleta que nosaltres havíem perdut en la muntanya entre el fang i l'aigua del cel.

Però el somni era massa bonic perquè pogués durar. A la sortida de Fígols, Cañardo va aconseguir Izquierdo i el va deixar enrera. Fou el senyal de l'esfondrada. L'enorme esforç havia tocat al seu terme, i el jove corredor no pogué resistir més. A la tarda el trobarem estenallat sobre un llit d'una fonda de Manresa. Mentre els seus companys el felicitaven calorosament per l'extraordina-

ria aventura, ell ens contava, amb veu cansada, els motius de la defallença que li impedia coronar gloriosament el seu esforç:

-No tenia impermeable -ens va dir-. La mullena m'havia calat fins als ossos. Ningú per ajudar-me, per animar-me, per donar-me menjar. El meu manager anava en un cotxe acompanyat d'una gent que tenia altra feina i no pogué estar per mi. Ah!

Si arribo a tenir algú que s'hagués preocupat de cuidar-me, ja no m'atrapen fins a Manresa!

A la pujada de Santigosa un grup de gent que hi havia prop de la carretera amb grans gestos ens fa parar el cotxe.

-Periodistes?

-Sí.

-Sobretot no us oblideu de dir que per Olot En Sucarrats anava al davant.

-Al davant de qui?

-Del grup on ell anava.

Arrenquem. Un bon home ens empaita cridant:

-No us descuideu de dir-ho.

En Sucarrats és d'Olot. Ja està dit.

Els corredors havien sortit de Figueres a les

sis del matí. Cañardo, el primer de tots, arribà a Manresa a un quart de tres de la tarda. Però ell era el que anava al davant. Els restants, com un exèrcit desfet després d'una batalla, arribaren ara l'un ara l'altre.

Eren prop de les cinc quan es presentà el darrer. Havien corregut durant prop d'onze hores. Mancava, però, l'espectacle més impressionant: a les sis de la tarda féu la seva aparició a la plaça de Sant Domènec el cotxe-escombria, que és el nom amb el qual es designa la camioneta que tanca la comitiva i que té per missió recollir tot el que hagi de recollir.

Dalt del camió hi anaven més de trenta ciclistes, enfangats, desfets, descompostos. El seu abillament era d'un pintoresc que desafiava el ridícul. Per tal de protegir-se dels perills de la mullena s'havien canviat els mallots xops d'aigua i de suor per les peces de roba més insospitades. Alguns anaven embolicats amb flassades, amb teles de sac, amb un tros de lona. Instal·lats en una càutica barreja, aquella trentena d'homes del cotxe-escombria feien pensar en les carretes que durant la Revolució Francesa portaven els condemnats a la guillotina.

Lentament, la cort dels miracles va baixar del camió. Coixos alguns, embenats els altres, ranquejant, maleint o fent broma -segons la salut o l'humor de cada un-, s'adreçaren tots cap a la fonda on havien d'allotjar-se. Llur pas pels carrers de Manresa fou una nota de color més agre que dolça. Un d'ells deia:

-Sembla la retirada de les tropes d'Abissínia.

Mentrestant, Marià Cañardo, l'heroi de la jornada, fresc, clenxinat, elegant, donava un tomb pel Passeig de Pere III, voltat d'un núvol de criatures i de gent gran, que el seguien en manifestació. La guàrdia municipal hagué d'intervenir per tal de protegir-lo de l'entusiasme del públic. Cañardo, radiant, repartia somriures, encaixades i autògrafs.

Al vespre hi hagué recepció a l'estudi de Ràdio Manresa. Davant del micròfon, Cañardo va dir unes frases amables i, sobretot, que estava molt content. És veritat.

Gairebé estava tan content com els seus seguidors.

P.S. - Em diuen que alguns habituals del bar La Pansa, de la Plaça d'Espanya, estaven ofesos per algunes de les paraules que van sortir en el meu primer article sobre la Volta a Catalunya.

Sense necessitat que ningú m'hagi fet cap indicació, m'interessa fer constar que seria el primer de lamentar que per una interpretació evidentment errònia de les meves intencions hi hagués alguna cosa que pogués molestar.

No sé si aquestes paraules serviran d'explicació, però em penso que són suficients per a demostra la meva bona fe.